

על האבנים

יהודה עציון

עופרה – תל מונד

באנו עד משבר. ומתוך תוכו של המשבר – בצירים של לחץ, בעוויות של כאב, אך גם בשמחה ובאנחת-דרווחה של פורקן – גחה תנועת הגאולה, נוערת היא להנלד וקמה לצאת לדרכה. כי אי־אפשר ואסור עוד להמשיך ולצוף כך, צנופים וכלואים, בעינים כבויות, בתוך מים; אי־אפשר ואסור להמשיך ולישון עוד. אנו נוטלים את ידינו ומרחיקים מעפעפינו את קורי התנומה. ואולם, לא בחפזון נדחפים אנו לקום וללכת. אין כאן קפריזה. ההחלטה הכרחית, ולכן נחושה היא, אבל גם מנומקת, בשלה.

על דעת הזמן הרינו קמים; על דעת המצב בהווה – בעינים פקוחות ובשכל ישר – ועל דעת מה שצפוי בעתיד אם נמשיך כך לשבת בנחת, בלא תנופת־מעשה של ממש.

על דעת המקום הגנו ניצבים, כמיטב כוסף ועז רצוננו להיות נאמנים לאמת רצונו. כי אי־אפשר ואסור עוד לחמוק מן ההתייצבות הנאמנת למלוי הרצון. אנו חשים את החובה הראשונית, המוחלטת, את המצוה המוטלת על כתפינו; ניתנים אנו בעל השליחות אשר באהבה נעמוס על צואר. וזה דבר השליחות: לקום ולעבור חלוצים לפני ה' למשימת החתירה ליעוד, להחליץ חושים לפני אחינו אל הדרך העולה מן הקדרון אל ההר ולהעלות ולמשוך את כולם – את כולנו – עד אשר לא יידח עוד ממנו גידח –

וגם על דעת הקהל. כי מקהלי־ישראל לדורותיו – מדחיפת הדורות שהיו, ממשיכת הדורות שיהיו וספוגים הם עוד בנו, הדור החי כאן ועכשיו – אנו נוטלים לנו כח ואומץ לקום כך, כאלו לפתע, ולומר – אמירה היוצאת אל המעש – כי באה עת. באה עת להקים את תנועת הגאולה. שימו נא לב אפוא, חברים ואחים בציון – ותנו דעתכם ואונכם – כי נוערת היא תנועת הגאולה להנלד. בשם ה' – ולמען עמנו כולו אשר יעז, יתנער, יעלה וילך עד שירצה בגאולה, עד שיבין לבבו ובפועל כפיו יישאנה – הנה קמה תנועת הגאולה ויוצאת לדרכה. בואו, הטורנא כתף.

★

נבחן כאן תחילה את המשטר היעוד בממלכת ישראל, הממלכה אשר כינונה וחציבת כל דרך החתירה לקראתה מעכשיו, הם משימתה ההסטורית של תנועת הגאולה. מנקודת מבטנו החדשה נשוב ונבחן את טיבו ואת תוקפו של המשטר במדינת־ישראל דהאידינא, נאפיין את המציאות אשר בתוכה־וכנגדה באים אנו לפלס ולסלול את דרכנו, ונניח תשתית לחשיבה מסקנית הבאה לאפשר את פתיחת חתירתנו ולהעלותה מן הפח לפועל.

★

שנים הם המוסדות שינחו את העם בממלכת ישראל, והם שני עמודי המשטר: בית הדין הגדול, והמלך. בית הדין מנחה את חיי העולם של האומה, את חתירתה על גלי ההסטוריה אל העתיד היעוד; הוא פוסק הלכות חיים, מתקן תקנות ומורה הוראות לשעה ולדור – והללו תורה הן, המשך ישיר לתורה שבכתב מסיני. המלך, לעומתו, הוא ריבון חיי השעה; הוא נשיא האומה והממלכה, הוא ראש מנגנון השלטון והוא גם מפקדו העליון של צבא ישראל.

לאמיתו של דבר לא יתכן ניתוק, ואף לא הרחקה, בין התוויית חיי העולם – האסטרטגיה-הלאומית – לבין הניהול השוטף של חיי השעה. לכן, אין הפרדת כשויות מלאה בממלכת ישראל. המלך כפוף אמנם לסנהדרין – הוא מתמנה עלידה, נשמע להוראותיה, ורק על-פיה רשאי הוא ליזום מלחמה או מהלך מדיני אחר הקובע לדורות – אך תמיד השאיפה היא לכך שהמלך יתעלה על אינטרסים של האגו השליט, יגבר על נטיות ראוה ורהב ולא יטפח מנגנון מדושן; אוראו יוכל הוא להיות כלול בהרכב הסנהדרין. כך מושגת אפוא הרמוניה מלאה: שבעים החברים בסנהדרין, שהמלך הוא אחד מהם ושוה במשקלו לכולם, מייצגים ומבטאים את מלוא הספקטרום של הגוונים החיוביים שבהופעת כנסת-ישראל: שבעים פנים לתורה; והמלך, נשיא האומה, ממקד בעצמו ומבטא באישיותו את המכלול היצוק מקשה אחת, את אלומת האור הלבן האוגדת את כל רבוי-האנפין להופעה מהותית אחת של אחדות-ושלמות הגוי האחד, ישראל.

שני עמודי המשטר – הסנהדרין והמלך – מפעילים שתי מערכות שיפוט מקבילות ומשלימות. האחת, מערכת דין התורה, היא מערכת בתי-דין עירוניים ומחוזיים, אשר פסגתה היא הסנהדרין, בית הדין העליון היושב בלשכת הגזית. המערכת השניה היא סדר-הדין של המלך הרשאי לשפוט ולענוש, לפי כללים שיקבע, את הפושעים שהכרח הוא לנטרלם ולענושם ושאינן דין התורה משיגם, בשל הדרישה הפנימית בו לשלמות מופלגת של הוכחת האשמה, הן בראיות חיצוניות והן בהוכחת פנימיות רצונו של הפושע לפשוע. המלך רשאי גם לענוש, ואף להרוג, את המורדים במלכותו – והוא שיקבע איזה מעשה או מחדל יחשב כמרד.

במקום אחר עמדנו על טיבה של מערכת יחסי הגומלין שבין העם לבין בית-הדין-הגדול – ("עץ התמר כמשל חי לקומת ישראל", נדפס לעיל בקובץ זה) – וכאן נעסוק גם במלך. כבר מן הציווי המקורי להמליכו למדים אנו כי מלוא תוקף-סמכותו של מלך ישראל נובע משני יסודות. כי הן כך מצווה התורה: "שום תשים עליך מלך אשר יבחר ה' אלהיך בו"; הפניה היא אפוא אל העם, וכולם כאחד, בלשון-יחיד, נקראים לשים עליהם מלך; אך בהפגעת מוסיפה התורה ואומרת, שבחירת ה' במלך היא תנאי ויסוד מהותי: רק מלך כזה אשר יבחר בו ה' – שהוא איש כלבבו של אלהי ישראל – נקרא כאן העם להמליך על עצמו.

ובעוד בחירת ה' במלך מבוטאת ע"י הנביא, המושח את הנבחר – המשיח – בשמן המשחה, מבוטא רצון העם ע"י כנסת מיטב נציגיו: בית הדין הגדול. אין עושים משאל-עם פתוח, היכול לבטא לכל היותר את רצון רוב הדור הנוכחי בשעה זו. בית הדין אמון על ראייה עמוקה וכוללת, בפרספקטיבה של דברי ימי ישראל, ראייה שנאמנת היא גם למורשת העבר וגם ליעדים שעודם בחיק העתיד, ואשר לשם החתירה אליהם בהווה, כדי להובילה בפועל, נבחר כאן המלך. הדורות שעוד טרם נולדו והדורות שכבר מתו, כמו-עומדים הם אצל בית הדין בהתקדשו לבחור ולהכריע. ההווה – אשר רק ודווקא על-פיו נוטים המוני העם להכריע בבחירות כלליות, במשקפי העכשיו והרגע – איננו אפוא המימד הדומיננטי בשיקולי בית-הדין; משימת הסנהדרין היא לעצב ולכוון את ההווה כך שיהא משרת נאמן לעתיד היעוד – ובכך מחולל הוא תנועה מכוונת ודוחף את ההתפתחות הדינמית המתמדת אל ובתוך נצח ישראל.

★

תנועת הגאולה, בקומה, באה היא לחתור לחידוש המשטר הנכון והראוי לישראל – ולהצמיח ממנה עוצמה את ההנהגה. אנו עולים מן העם, מלוא שדרתו, ואנו רוצים – בכל מאודנו, כמיטב השגתנו ויכולתנו – את אמת רצונה ההיסטורי של האומה, תוך קליעת רצוננו ברצונו של ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אשר קדשנו במצוותיו וצונו לייסד מדינה ומקדש שיהיו מכון להשראת שכינתו ובית־חיים לישראל אשר באור פניו יהלכו. כך מביאים אנו כאן לביטוי את שני היסודות בהעמדת המלכות: בעלותנו מן העם אנו פותחים את החתירה לחידוש בית הדין הגדול, ואמנם תהא הנהגתה של תנועת הגאולה כמו זרע או נבט ראשון, הבוקע מחיק האומה כדי לשוב ולהצמיח את בית־הדין, מעין "סנהדרין בייסוד"; ובהתקדשנו לפנות אל אמת רצונו של צור־ישראל – לצאת בשליחותו אל העם, להקדיש לשליחות את חיינו, ולהתמסר לה עד כלות כל אינטרס זר שאיננו כלול בה לשמה – הרינו מנביטים את שתיל חידוש הנבואה בישראל. זוהי התעוררות־בקודש החשה בתוכה־עצמה את שאלת העליון: "את מי אשלח ומי ילך לנו?" – שאלה שבעצם קריאה היא לכל המתעלים לשמעה, אלה החשים־ומבינים בעצמם את כורח ההתעוררות, אשר בהתקדשם לקבל את כל כוחם ומרצם מקדוש ישראל, הריהם נענים לאתגר ממילא – מתייצבים ונוטלים בידם את מטה השליחות – ומעלים מקרבם, עם חלבם ודמם, את התשובה המובנת כל כך מאליה, את ביטוי הנכונות אשר מכאן ואילך אֶחָוָה היא עם עצם אישיותם: "הנני, שלחני" –

עם קריאתה של תנועת הגאולה לקבוץ אנשי־אמת בני־חזון אל דגלה, עליה לקבוע גם את יחסה וזיקתה למשטר הקיים.

ניתן לומר, לכאורה, שבית־הדין הגדול התגלגל ונולד מחדש בדמותה של הכנסת ומערכת בתי המשפט בראשות ביהמ"ש העליון – והמלך שב והופיע גם הוא, בדור התחיה, בדמותה של ממשלת ישראל. ואולם, גם ללא לימוד מדוקדק של התורה החדשה שבכתב (=ספר החוקים של מדינת ישראל) והתורה שבעל־פה (=שורת הספרים הכחולים של פסקי־דין ביהמ"ש העליון), נוכל לקבוע שאין אנו מכירים בכנסת ובבית המשפט – שכל־כך לא נאמנים הם לנצח־ישראל, מעצם טבעם, – כיורשים לגיטימיים לסנהדרין.

מלבד חריג חשוב אחד, חוק השבות, הרי הבסיס הנורמטיבי שמעניקים לנו מחוקקים ומלומדים אלה איננו אלא מסכת סתמית של כללים־ופרטים הבאה להסדיר את חיי היום־יום, שאין לה עניין בתורת ישראל ובמורשתו, שאין לה עניין בגאולת ישראל ואינה עשויה לשאתה ולשרתה. שוב ושוב נוכחים אנו בכך שחוקי המדינה ופסקי־ההלכה היוצאים בשמה אף סותרים בפועל את משא־חיובה של תורת ישראל וכך מחבלים הם בגאולה, מסכלים אותה, ומציבים את הווייתה של המדינה החילונית־הדמוקרטית כפקק בדרך החתירה ליעוד של מלכות ישראל.

כי גם אם אמנם לפנינו הווייה שהיא רק משטרית־טכנית – הרי דווקא משום כך הרסנית היא; לנו, לישראל, הסתמיות היא ממארת כי היא מעצבת נפש־עם אֶ־היסטורית, מעורטלת, שאיננה כוספת לכלום. עירום־הנפש הזה, כבגן־עדן־השוטים, נעשה כבר לנורמה חיובית וכשרה כביכול, והוא מתפשט ומוקרן אל כל בית־משפחה, אל כל איש אשה ונער – עם כל תופעות הלואי של "אידיאל־האינטרס", של חטוף וצבור – דווקא ממשכן הכנסת.

בבואנו כיום להכתיר בראש האומה את המוסד הריבון, מנקה חיי־עם, הרינו כופרים אפוא בהנחה הרוחת, שהכנסת – פסגת המשטר דהאידינא – ראויה לכבוד הזה. אנו פותחים במהפך של

שינוי ערכין, בחתירה למשטר חדש ולקימום בית הדין הגדול; הוא שיוביל את העם – ואת עול הכרעותיו נקבל – דווקא משום שיקבל הוא את עול מלכות השמים ואת עול־החרות של תורת ישראל אשר דבֶּרָה, דבר ה' הַחֲרוֹת על לוחות הברית, הוא שיהא הבסיס לחוקת־ממלכה כאן. בניגוד ליריבות המתמדת, שהיא הנחת היסוד החברתית ונקודת המוצא המבנית למשטר המפלגות – אשר עינינו רואות את אורחן ורבען, לתפארת מדינת־ישראל, כאשר מכונסות הן כולן לכנסת אחת – הרי בית הדין יבטא, מעצם מהותו, דווקא את **אחדות** האומה. לבעלי אינטרסים – או אף לכאלה אשר קיים לגביהם רק חשש שכזה – לא יותר כלל להמנות בו, כדי שלא יחתרו כל העת, במלחמת הכל־בֶּפֶל, איש כנגד רעהו; גם כאשר ייצגו חברי בית־הדין גישות שונות ונוגדות, יהיו הם כולם אנשי מעלה ומבקשי־אמת, מורי דרך לָעַם, אשר גם מִפְּעֵד למחלוקתם יתמכו ויפרו זה את זה למען שלום־האומה וכדי להתמיד בַּחֲתִירָה הנאמנת לרצון אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. בית הדין הוא זה שיחליף את הכנסת כפסגת המשטר וכפִּית אשר רב הדעות בו הוא אכן רלוונטי ומחייב באמת. בחילופין הללו, האמינו נא, אין אנו מחסרים מן העם שום איבר מוסדי שיכול היה, אִי־פֶעַם ואיך־שהוא, להובילנו בַּמְעֻלָה הגאולה.

ואולם, גם אם **בנפשנו פנימה** כבר מולכת הנורמה של ממלכת ישראל הראויה – ואנו שופטים לפי אמות־מידותיה – הרי בכל־זאת, כדי להחליט איך ננהג כאן בינתיים, עלינו לבחון את המשטר הנוכחי גם מנקודת מבט נוספת, **כשאנו עומדים עדיין בתוך מציאות־ההווה**, ולא רק שופטים אותה כמור־מבחוץ, כאילו עומדים אנו כבר בעתיד המתקן. נבחן אפוא את ממשלת ישראל כהופעת־מלכות בָּאוּמָה.

אמרנו שמוסד המלכות בישראל יבוא למלוא כוחו רק לכשינבע מרצון העם בו, באמצעות בית הדין, ומבחירת ה' בו, באמצעות הנביא – והרינו פוסקים אפוא, לכאורה, שאין כאן אף אחד מן השניים. ואולם, אף־על־פִּי־כן, עינינו הרואות כי בפועל יתכן גם צירוף־דברים מוכהה של הופעת מלכות בעוצמה מופחתת, היונקת את כוחה רק מסמיכות דעתו של העם – המוכחת בְּשׁוֹק, בְּמִשְׁאֵל, או בעצם ההשתתפות בבחירות – וללא בית־הדין, כי איננו. ישנה כאן הופעה חלקית של היסוד הראשון מן השניים שראינו – בחירת העם ורצונו – שהרי נח לו, לָעַם, בְּשִׁלְטוֹן הנוכחי: הוא מקבל את מרותו מבחינה כלכלית וחוקית על אף גלויים של אי־נחת, הוא מתייצב לשרות בַּצְבָּא ויוצא למלחמות על־פי צוֹי הקריאה. חז"ל הגדירו אמת־מידה זו לתקפות שלטון מלך, כך: 'שִׁמְטֵבְעוּ (הנושא את חותם־דיוקנו) יוצא באותה ארץ'; זהו בטוי לסמיכות דעתם של בני־המדינה, המשתמשים בַּכֶּסֶף ומקבלים עליהם בכך להיות נתינים למנפיק המטבע – וְבִטּוֹי זה הוא הכרחי ומספיק כדי להקנות לשליט דין מלך, בתנאי שלא תפס את השלטון דרך־חמס, כליסטים מזויין.

מכיון שזהו אמנם המצב כאן, עלינו לקבוע שיש לממשלת ישראל דין מלך. זוהי עובדה; ועובדות – הגם שניתנות הן לשינוי – אינן עומדות לויכוח. יש לקיים אפוא הוראות ופקודות היוצאות בשם הממשלה כי מעין דבר־מלכות הן; ואחת היא לנו אם מדובר בַּצְוִים ובהחלטות של הממשלה עצמה או שהיא מקיימת ומבצעת החלטות של רְשׁוּיֹת אחרות.

אך מה עלינו לעשות כשהוראות השלטון או פקודות הצבא – בין אם תובעות הן מעשה, ובין אם מחדל – סותרות את מצוות התורה?

על כך עונים לנו חז"ל במסכת סנהדרין (דף מ"ט ע"א) כששמים הם בפי שלמה המלך הסבר לדברי ישראל ליהושע, כשקיבלו את עולו עליהם. כך הם אמרו לו: "כל איש אשר ימַרְה את פִּיךָ ולא ישמע את דבריך לכל אשר תִּצְוֶנּוּ, יומת – רק חֶזֶק ואִמְץ". הסייג "רק" בא להורות שאכן כל הוראות המלך תקפות ומחייבות, והמפר אותן הוא מורד, מלבד הוראות הסותרות את דין

התורה. גם הרמב"ם פוסק בעקבות דברים אלה: "אם גזר המלך לבטל מצוה – אין שומעין לו; דברי הרב (=הקב"ה) ודברי העבד (=המלך) – דברי הרב קודמין". (הלכות מלכים ג', ט') מכאן כבר עולה מסקנה, שכאשר מורה השלטון לצבא לעקור מתיישבים מאדמת ישראל ומן המתיישבים עצמם הוא דורש "להתפנות", או מורה הוא למשטרה לשלח בן-ברית מן הארץ, לגרשו מנחלת ה' ולהסגירו לגויים – הרי פשוט הדבר שכל מי שנדרש לבצע חייב לסרב בכל תוקף, לשמוע לרב ולא לעבד הסורר. אליבא דאמת, לא יהיה המסרב כאן מורד – כי דווקא השלטון הוא המורד כאן בחוקת התורה – אלא שבינתיים, באין מהפכה של שינוי ערכין, יאלץ הבחור לשאת במחיר, יתכבד ויפלא בבית סוהר.

אלא שבכך כמובן לא סגי. "פתרנו" כאן את בעייתם של היחידים הנדרשים – מכח החוק – לעבור עבירה; אך בין אם יכנעו המסכנים הללו ובין אם יפלאו – מה יהא על **מדינת ישראל**? הנוכל להחשות מול ובתוך הנורמה הממלכתית של "ככל הגויים בית ישראל"? האם **מותר** בכלל לעמוד מן הצד? הן המשטר הנוכחי מנווט את **המדינה**, בתור שכזאת, לחסום בגופה – במעשה ובמחדל – את נתיב הגאולה:

הנה חונה המדינה סביב הר הבית, ובמקום להעלותו לרום-ריבונות-ישראל-בארצו, היא מוסרת אותו לאויב; הנה כורתת היא מעצמה את סיני ואינה מחברת לעצמה את הרי יהודה ואפרים (ומי כבר מעז לדבר על יותר?); הנה היא שואפת ל"שלום" עם אויבינו, בחוץ ובפנים, תוך הכחשת אויבותם ע"י הכחשת עצמותה כמדינת **ישראל**, ובמקום לחתור לחיסול ישותם האוייבת – שפים בעינינו וצנינים בצדנו – הריהי מזינה, מרבה ומטפתת אותם; הנה מנהלת היא "דירקיום" עם הגולה במקום לשאוף לחסלה ולהיות לה לחוף-הצלה; הנה משתעבדת היא לאמריקה וזונה אל דפוסי תרבותה עד היות מגינר-של-דוד לכוכב אחרון בשולי דגלה; ובאחת – אל מול התביעה הא-להית "והייתם לי קדושים כי קדוש אני" – אשר אין כל הצדקה להניח שדווקא הממלכה הישראלית בתור שכזו פטורה ומשוחררת מן הצו הנורמטיבי הזה – הנה כל עצמה של מדינת ישראל דהאידינא, בהופעתה כהווייה ממלכתית ולאומית – על מסכת חוקיה ומבנה המשטר שאמצה לה – הריהי, ימין ושמאל, רק חול וחול...

במקומות שעוד לא נארוה רוח ישראל שם אל תוך קופסאות המוסדות של רבנויות ומפלגות הגיונות בחסדי המשטר, מתחת שולחנו, כשהן קצוצות-בהונות-ידיהן-ורגליהן – הריהי נחנקת וזועקת, מתהפכת בחבליה ואין לה מושיע –

והאמנם אין מושיע?

תנועת הגאולה קמה כדי לפתוח ולהוביל את המסע – החינוכי והמעשי – ממדינת ישראל דהאידינא אל מלכות ישראל. באים אנו להטות ולהכין את לבו של העם לגאולה ומלכות – וכך **לשנות את עובדות המציאות**. את סמכותנו שואבים אנו מכוחה של עצם ההחלצות לשנות ולתקן – כאמור, יש כאן התעוררות רוח **קודש** – ומכוחה של המלכות היעודה, העדיפה על זו הנוכחית כעדיפות המצוה על החטא, פתקה הטובה מן היאוש וכיתרון האור מן החושך. ככל שנצבור אהדה ונלך, ככל שיהא מטבענו שלנו – מטבע מלכות בית דוד – יוצא ומוכר וחביב, כך נצבור גם תוקף ויתר-סמכות כגורם ממשי באומה; במקביל יישחק, יידחה וילך האסימון הישן של המשטר הנוכחי, המנוכר ליעוד, אשר אנו עולים לךשתו.

מעתה כבר ברור הדבר, שכאשר באים אנו לגבש את כללי המחשבה והפעולה הראויים לנו והמתאימים לתפקידנו – הרי לא חוקי המדינה יוכלו לשמש לנו כקודקס מחייב, כי-אם כלליה

זפרטיה של תורת ישראל אשר את הגיונה, ואת הגורמה הממלכתית שהיא מעצבת, באים אנו לעבד ולפתח כדי להגשים, להחיל ולבנות בַּמציאות.

הלכת הרמב"ם ש"אם גזר המלך לבטל מצוה אין שומעין לו" מונפת כאן אפוא מן היחיד הנקלע שלא בטובתו לסיטואציה מביכה – אל תנועת-עם הבאה ב**יחזמתה**, בתחושת-ידיעה של שליחות ושל כוונה, להציב אלטרנטיבה למשטר הקיים. אגב פעילות התנועה, ותוך כדי התקדמותה, כבר **איננה נשמעת** היא עוד לפארזיולוגיה הישנה של המשטר הנוכחי; כי לא רק מצוה אחת כלשהי גוזר הוא לבטל, אלא יוצא הוא לבגוד – ולו גם בבלי דעת – ביעדי האומה ובתפקידה ההסטורי אשר רק **לשמים** אמורה היתה מדינתנו להיות מיוסדת מלכתחילה. בעצם טיבו המתנכר, החולי והסתמי של המשטר כאן ישנה אפוא התנשאות והתיימרות לבטל את כל תוקפה של תורת ישראל כריבון וכתשתית ממלכתית מחייבת. הנחתו החרישית או המפורשת של המשטר היא שתורת ישראל, פֶּדַת הנוצרית, היא עסקו של "המאמין" בלבו ובביתו; שהיא רלוונטית רק בפינתם – ולכל-היותר ברחובם – של יחידים "דתיים" אשר יהיו מעוניינים במקרה, על בסיס אישי גרידא, במה שישאר ממנה.

והיכן עומדים כאן אנחנו? מהי עמדת-המוצא מן המבוך הלזה?

גם אם אין ראשיה שְׁרִיָה ויועציה של מדינת ישראל מודעים לכך כלל, הרי עלינו לקבוע שלפנינו כאן נסיון חצוף ונורא לגרש, כביכול, את אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִגֵּן העדן של תקומת האומה במדינתה. כי אליבא ד"בעלי הבית", הרי לְאֱלֹהִים הרועה אותנו מעוֹדְנו עד היום הזה – ואשר העלנו מִגֵּיא הריגה לארץ חיים – אין כביכול מה לעשות כאן, בְּבֵית החדש שהקמנו בעצמנו ולנו. מה לו, לְאֱלֹהִים, בְּסֵלוֹן המטוויח-לָקֶן של מדינת החק הישראלית המחודשת – החילונית והדמוקרטית למהדרין – אשר מזוות שמעֹנהיה אִם-שְׁמוֹעַ איננה קבועה בפתחה, אשר בני ישמעאל ויצחק שוים בה, עם כל בני פילגשים, וּשְׁפָג כבר הטעם לרשום בתעודת זהותה את הלאום: "יהודי" –

והאמנם ראוי לו, לגורם האחד בְּאומה אשר הנאמנות לרצון ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל היא לו מצפון ומצפֵן, שִׁיכּוֹף את עצמו – ואת האמת הנשאת בו – להכרעות ולהוראות החטא והשקר, שאינן יודעות כלל נאמנות שכזו, או אף בועטות בה?

האמנם תושלך תורת-ישראל כְּעֵבוֹט אל הצרו האחורית של המרכז המסחרי לְאינטרסים, שם נקרעת שלמות אמיתה לגזרים בקופיץ-קֶצְבִים, והגזרים הללו נסחרים, נגזזים, מאומצים או נדחים – על-פי חוקים אוטונומיים, על-פי היצע וביקוש, על-פי כיווני הלחצים והרוח – והכל כמיטב ה"הגיון" הפצלני, האופורטוניסטי, לפעמים הקפריזי, של הכדאיות הרגעית והנסיון השקרי, הנואש, לאֲזוֹן כל-העת ניגודים על-חשבון האמת – "הגיון" אשר אין לה, לדמוקרטיה דָּגוֹן, זולתו – ועינינו רואות?

האם נואשנו גם אנו מן המאמץ הַכֹּן, הפולי, להשיב לתורה את פְּתָה ולייסדה כְּאִם לחוקת ממלכה, אִם כל אינטרס, תוך שמפתחים אנו את הגיון-חיובה להיותו הגורם הריבון בעיצוב ההרמוניה של חיי האומה?

לא ידידי. אנחנו עוד טרם נואשנו. להיפך. ומכין שכך, שוב לא ייפלא הדבר אם תנועת הגאולה תסרב – בְּקוֹמָה, בצאתה אל הדרך ובבואה אל העם – להשמע לבני-חטא. ולא ייפלא גם אם לא נציית לכל חֶקְשֵׁל-חֶטְאֵו־שֶׁל־שֶׁקֶר שיעלו הללו בדעתם. כי החטא והשקר – כאשר מקבלים את עולם – מחניקים ומסכלים הם מראש את סיכוי נביטת האמת. ולוֹגֵם ינבוט השתיל החדש ויתפתה אחר-כך להביא אל קרבו רק טיפה מן הַסֶּלֶף – כדי "לשפר את תנאי הצמיחה" כביכול – והיתה הטיפה בעורקיו לְרַעַל ממית אשר יִמְסַךְ בדמו –

★

על בסיס הנאמנות הטרומית הקודמת לפל, ומכוחן של ההנחות שפרשנו כאן – תוך יישורם וזקיפתם של סימני השאלה לסימנים של קריאה – הרינו ניצבים היום להחלץ לשליחות, לחתירה עקבית ומתמדת לקראת הגשמתו השלמה של חזון תחייתנו. עלינו לאזור חלצינו באומץ, אבל גם בצניעות; נדענא כי חוגרים הננו, ועוד לא מפתחים – אך לא נניח לידיעה הזאת שתכה את נחישותנו ותפגום בעזות החלטתנו.

תנועת הגאולה ניגשת לעורר, לנווט ולהנהיג את הצעדה אל מכלול יעדי ישראל ואל אורח החיים הלאומי הראוי. בתוך המהלך נדרש גם לדון ולהחליט על כל צעד יחיד: האם הכרחי ומחוייב הוא, יהא אשר יהא, או שכשר וראוי הוא – שכבר באה עתו, – או שמא פסול ואסור הוא לגמרי, או שרצוי הוא אך כדאי לעכבו, להכינו ולהקדים לו צעדים אחרים. יהא עלינו ליטול אחריות להחלטותינו, ולכשנדע אל-נכון שיש בכוחנו לצעוד בכיוון הראוי – ולאחר שנשקול, כמיטב יכולתנו, את תנאי המציאות ואת ההשפעות הצפויות – אראו תהא זו אמת המבחן הסופית: האם יקדם הדבר את חתירת ישראל ליעדיו – אל החיים הראויים, באור פני מלך שוכן בציון – או חלילה יסיגה לאחור.

עתה, בינתיים, עומדים אנו דרוכים על הסף, במבוא, על אסקופת השער לדרך העולה למלכות ישראל, מוכנים ורוצים לצאת למהלך התיקון הגדול, ובלבנו תפילה:

הננו, אתאנו לפניך, ה' אלהי ישראל, הפודה, הגואל;

הצלח נא היום את דרכנו, אנא לפניך נפוץ;

חננו טוב טעם, דעת למדנו, ותן בנו אומץ ואון;

כי הן בקול-כוחך קמים אנו, ופעלים ועולים, כי

באמתך הן נדגול; למען שמך נא מעוז היה לנו,

למען שמך הגדול—